

HAFTALIK AR-GE RAPORU

R. NO : 137

R. TARİHİ : 06.07.2021

Gündem : Enflasyon Haziran 2021, Dış Ticaret Haziran 2021

ENFLASYON AZDI

1. Arzda maliyet artışı ile talep birleşince ortaya Haziran ayında yüzde 4.5'luk ev eşyası fiyat artışı çıktı. **TÜİK verilerine göre yüzde 1.94 çıkan haziran ayı enflasyonuna 0.38'lik katkı buradan geldi.**
2. Akaryakıt fiyatlarına, eşel-mobil sistemiyle vergi desteği kaldırıldı ve yüklü artışlar yapıldı. Ulaştırma fiyatları da haziranda yüzde 2.79 yükseldi ve enflasyona 0.43 katkıda bulundu.
3. Otel ve lokantalar da yaygın biçimde açıldı. Biriken zamlar burada da yapıldı. Aylık 3.82'lik artışın enflasyona katkısı 0.23 düzeyinde gerçekleşti. Saydığımız **bu üç ana grup aylık enflasyonun yarıdan fazlasını, yüzde 54'ünü oluşturuyor.**

Yıllık tüketici enflasyonu da yüzde 17.53'e ulaştı. **Yıllık bazda en yüksek artış yüzde 26.29 ile ulaştırma, yüzde 25.69 ile ev eşyası ve yüzde 19.99 ile gıda grubunda meydana geldi.** Üç grubun enflasyon sepetindeki payı yüzde 50.07. **Sepetin yarısını oluşturan üç grubun gerçekleşen yüzde 17.56'lık enflasyondaki payı ise yüzde 62.3.** Yani fiyat artışlarını yukarı çeken bir etkide bulundular.

Yüklü elektrik ve doğalgaz zamları temmuz ayında yapıldı. Bu zamların enflasyonu artırıcı etkisi **1.1 puan** hesaplanıyor.

Toptan fiyatlar yüzde 42.89 artmış. Perakende fiyat artışının onun yarısından bile fazla yüzde 60 aşağısında seyretmesi sürülebilir değil.

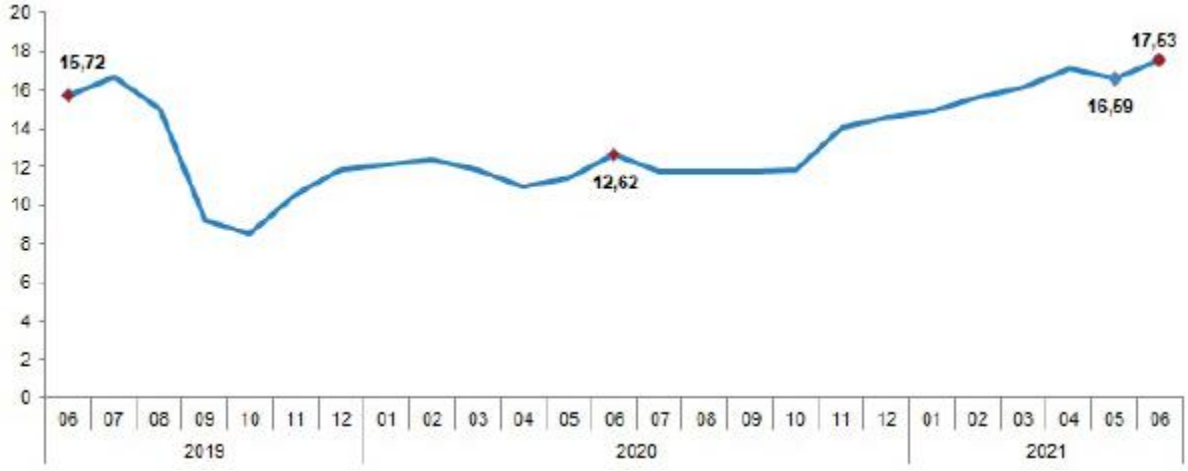
Haziran ayında ortaya çıkan enflasyon ve ileriye yönelik görünüm finansal varlıklar tarafını da etkiliyor. **Faiz oranlarında yukarı yönlü hareket başladı bile.** Reel faiz geliri elde etmek isteyenler yükselen enflasyona karşı daha yüksek oranlar talep ediyor.

Dünyanın en yüksek vergi yüklerinden birinin olduğu Türkiye'de otomobil satışları tam gaz devam ediyor. Pandemi yılı olmasına karşılık **2020'de otomobil satışları bir önceki yıla göre yüzde 57.5 arttı. Bu yılın ilk altı ayında da geçen yılın aynı dönemine göre otomobil satışları yüzde 52.4 daha arttı.**

TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ, HAZİRAN 2021 (TÜFE) yıllık %17,53, aylık %1,94 arttı

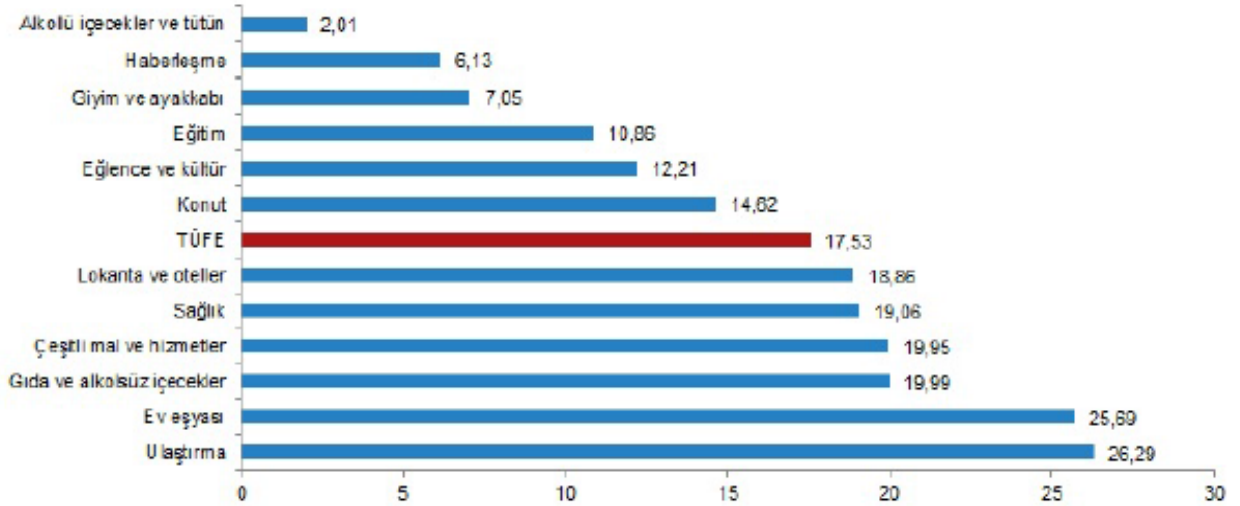
	Haziran 2021	Haziran 2020	Haziran 2019
Bir önceki aya göre değişim oranı	1,94	1,13	0,03
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	8,45	5,75	5,01
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	17,53	12,02	15,72
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	14,55	11,88	19,88

TÜFE yıllık değişim oranları (%), Haziran 2021

Yıllık TÜFE'ye göre 6 ana grup daha düşük, 6 ana grup daha yüksek değişim gösterdi

TÜFE ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%), Haziran 2021

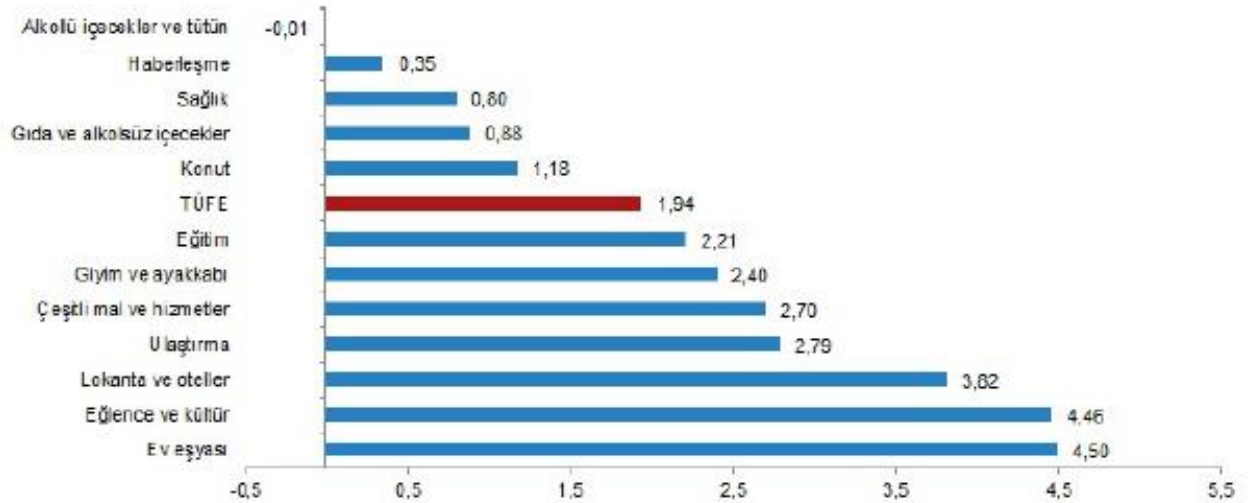

Yıllık en düşük artış %2,01 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu diğer ana gruplar sırasıyla, %6,13 ile haberleşme, %7,05 ile giyim ve ayakkabı ve %10,86 ile eğitim oldu. Buna karşılık, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana gruplar ise sırasıyla, %26,29 ile ulaştırma, %25,69 ile ev eşyası ve %19,99 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu.

Aylık TÜFE'ye göre 5 ana grup daha düşük, 7 ana grup daha yüksek değişim gösterdi

Aylık düşüş gösteren tek grup %0,01 ile alkollü içecekler ve tütün oldu. Ana harcama grupları itibarıyla 2021 yılı Haziran ayında en az artış gösteren ana gruplar %0,35 ile haberleşme, %0,80 ile sağlık ve %0,88 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu. Buna karşılık, 2021 yılı Haziran ayında artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla, %4,50 ile ev eşyası, %4,46 ile eğlence ve kültür ve %3,82 ile lokanta ve oteller oldu.

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%), Haziran 2021

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%), Haziran 2021

Haziran 2021'de, endekste kapsanan 415 maddeden, 55 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 54 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 306 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Haziran 2021

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlıkları	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
TÜFE	100,00	1,94	8,45	17,53	14,55	547,48
Gıda ve alkolü içecekler	25,94	0,88	9,84	19,99	17,33	667,88
Alkolü içecekler ve tütün	4,88	-0,01	1,56	2,01	3,27	885,88
Giyim ve ayakkabı	5,87	2,40	8,03	7,05	5,02	285,77
Konut	15,36	1,18	7,40	14,62	11,57	573,70
Ev eşyası	8,64	4,50	9,23	25,69	17,06	401,01
Sağlık	3,25	0,80	13,21	19,06	17,11	342,32
Ulaştırma	15,49	2,79	8,91	26,29	20,13	560,71
Haberleşme	4,64	0,35	2,28	6,13	6,67	164,81
Eğlence ve kültür	3,01	4,46	6,98	12,21	9,44	340,98
Eğitim	2,28	2,21	8,78	10,86	8,50	475,51
Lokanta ve oteller	5,91	3,82	12,14	18,86	13,83	826,76
Çeşitli mal ve hizmetler	4,73	2,70	7,98	19,96	23,30	797,18

Özel kapsamlı TÜFE göstergesi (B) yıllık %18,16, aylık %2,44 arttı

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkolü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2021 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %2,44, bir önceki yılın Aralık ayına göre %9,08, bir önceki yılın aynı ayına göre %18,16 ve on iki aylık ortalamalara göre %14,87 artış gerçekleşti.

Özel kapsamlı TÜFE göstergeleri ve değişim oranları (%), Haziran 2021

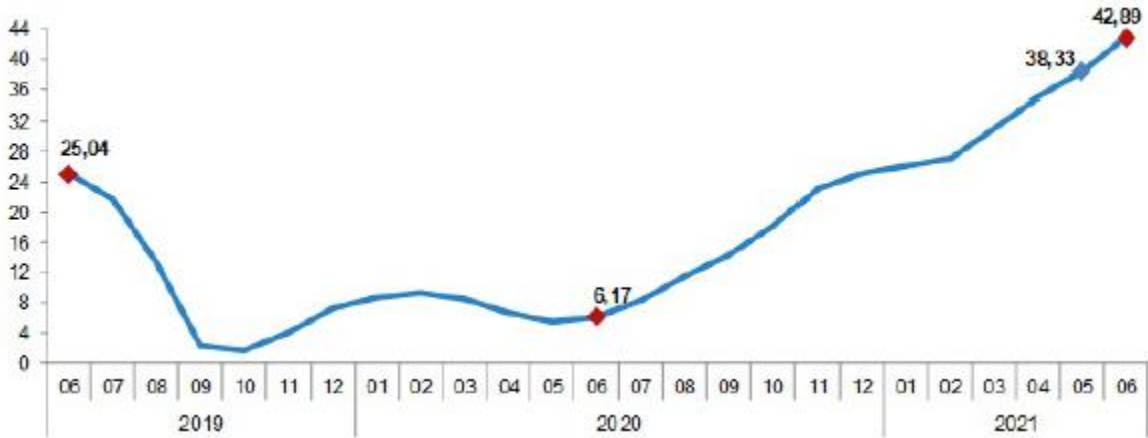
Grup	Kapsam	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
A	Mevsimlik ürünler hariç TÜFE	2,39	9,07	18,67	15,09	571,60
B	İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE	2,44	9,08	18,16	14,87	487,62
C	Enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE	2,54	8,55	17,47	14,43	462,38
D	İşlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri hariç TÜFE	2,41	8,88	18,40	14,88	508,36
E	Alkollü içecekler ve tütün hariç TÜFE	2,04	8,81	18,43	15,25	532,76
F	Yönetilen-yönlendirilen fiyatlar hariç TÜFE	2,24	8,95	19,29	15,84	544,94

YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ, HAZİRAN 2021 Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık %42,89, aylık %4,01 arttı

Yİ-ÜFE (2003=100) 2021 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %4,01, bir önceki yılın Aralık ayına göre %22,04, bir önceki yılın aynı ayına göre %42,89 ve on iki aylık ortalamalara göre %25,38 artış gösterdi.

Yİ-ÜFE değişim oranları (%), Haziran 2021

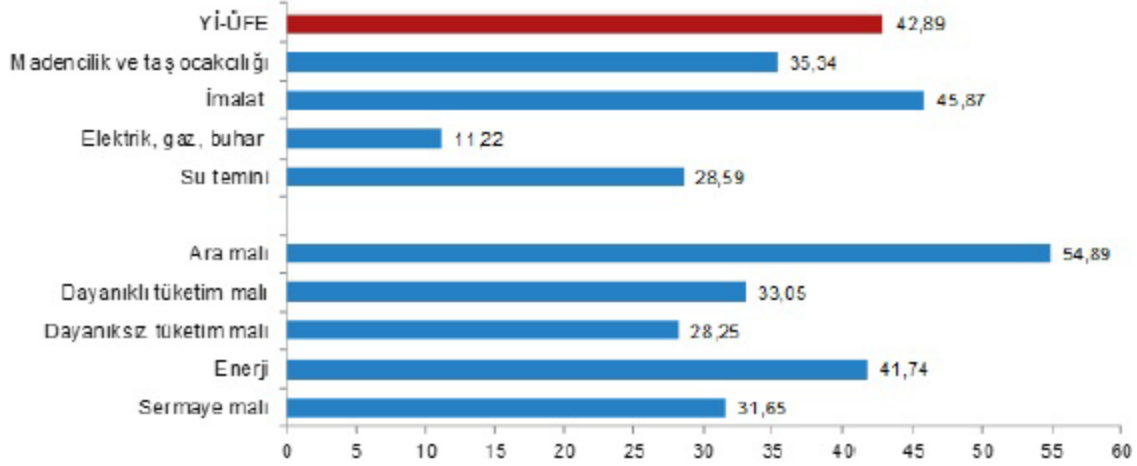
	Haziran 2021	Haziran 2020	Haziran 2019
Bir önceki aya göre	4,01	0,69	0,09
Bir önceki yılın Aralık ayına göre	22,04	6,89	8,09
Bir önceki yılın aynı ayına göre	42,89	6,17	25,04
On iki aylık ortalamalara göre	25,38	7,74	32,81

Yİ-ÜFE değişim oranları (%), Haziran 2021**Yİ-ÜFE yıllık değişim oranı (%), Haziran 2021****Yİ-ÜFE yıllık değişim oranı (%), Haziran 2021**

Sanayinin dört ana sektöründen imalat yıllık %45,87 arttı

Sanayinin dört sektörünün yıllık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %35,34, imalatta %45,87, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %11,22, su temininde %28,59 artış olarak gerçekleşti.

Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Haziran 2021

Ana sanayi gruplarının yıllık değişimleri; ara malında %54,89, dayanıklı tüketim malında %33,05, dayanıksız tüketim malında %28,25, enerjide %41,74, sermaye malında %31,65 artış olarak gerçekleşti.

Yİ-ÜFE YILLIK DEĞİŞİM ORANLARI (%), HAZİRAN 2021

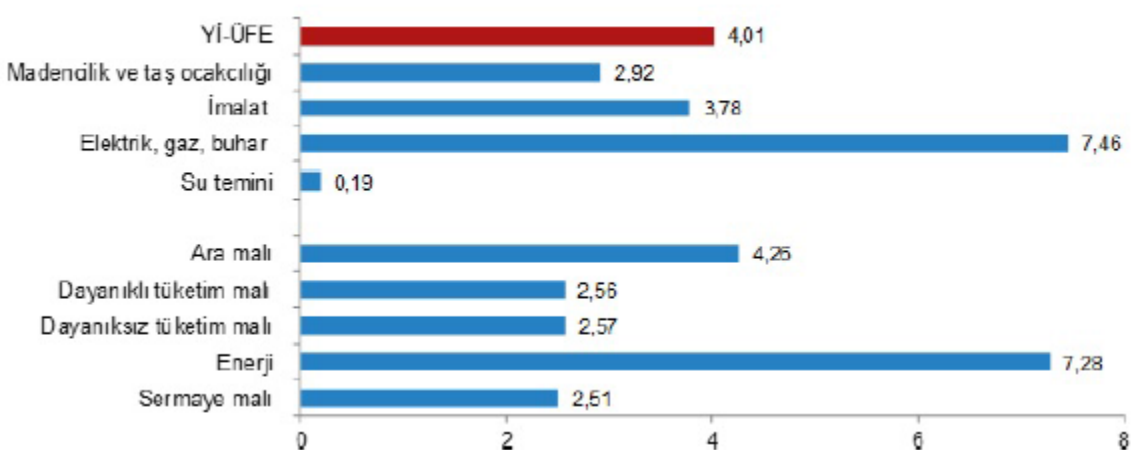
Sanayinin dört ana sektöründen imalat aylık %3,78 arttı

Sanayinin dört sektörünün aylık değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %2,92, imalatta %3,78, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %7,46, su temininde %0,19 artış olarak gerçekleşti.

Ana sanayi gruplarının aylık değişimleri; ara malında %4,26, dayanıklı tüketim malında %2,56, dayanıksız tüketim malında %2,57, enerjide %7,28, sermaye malında %2,51 artış olarak gerçekleşti.

Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Haziran 2021

Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Haziran 2021

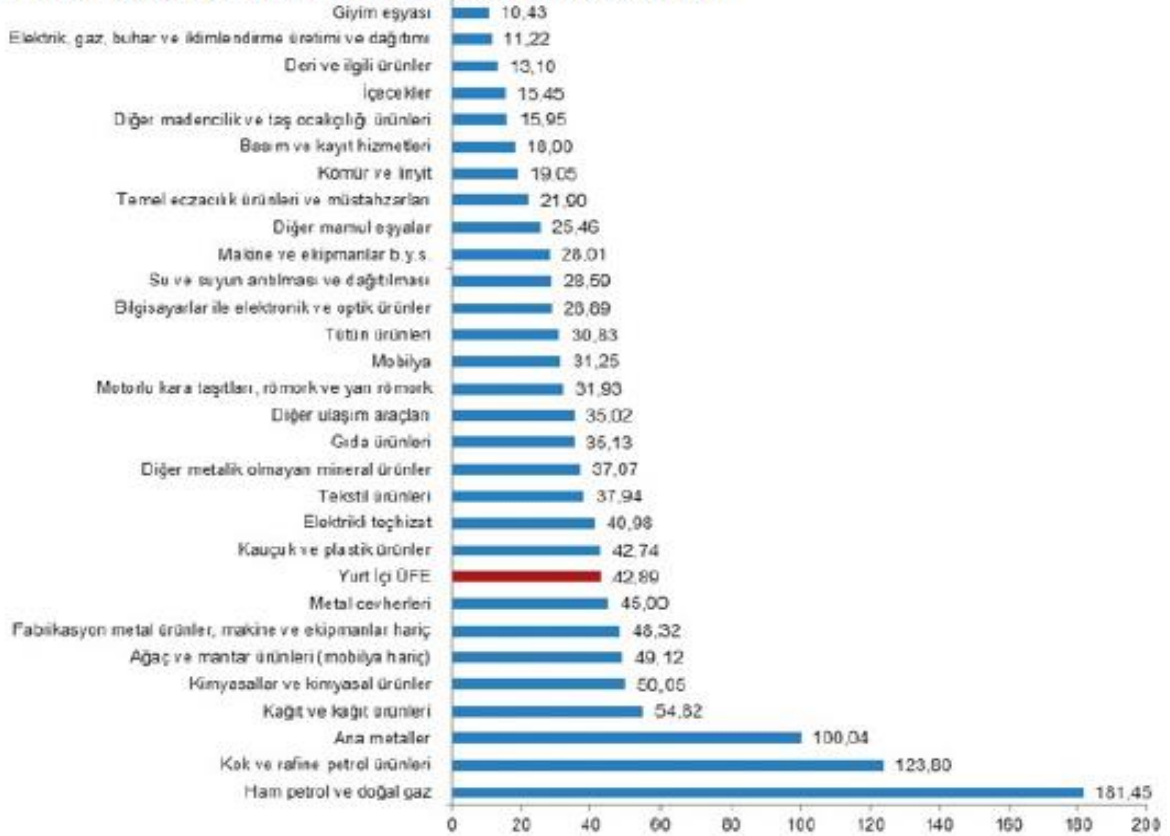

Yıllık Yİ-ÜFE'ye göre 21 alt sektör daha düşük, 8 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

Yıllık en düşük artış; %10,43 ile giyim eşyası, %11,22 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, %13,10 ile deri ve ilgili ürünler olarak gerçekleşti. Buna karşılık ham petrol ve doğal gaz %181,45, kok ve rafine petrol ürünleri %123,80, ana metaller %100,04 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Sektörlere göre Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Haziran 2021

Sektörlere göre Yİ-ÜFE yıllık değişim oranları (%), Haziran 2021

Aylık Yİ-ÜFE'ye göre 23 alt sektör daha düşük, 6 alt sektör daha yüksek değişim gösterdi

Tütün ürünleri aylık değişim göstermeyen tek alt sektör oldu. Aylık en düşük artış; %0,07 ile temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları, %0,19 ile su ve suyun arıtılması ve damıtılması, %0,85 ile basım ve kayıt hizmetleri alt sektörlerinde gerçekleşti. Buna karşılık kok ve rafine petrol ürünleri %8,84, ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) %8,12, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı %7,46 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Sektörlere göre Yİ-ÜFE aylık değişim oranları (%), Haziran 2021

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) İhracat Verileri

TİM Seçilmiş Gruplar İhracatı (milyon dolar)	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	21/20 (%)	2020	2021	21/20 (%)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	572	767	34,1	3.472	4.156	19,7
Tekstil ve Hammaddeleri	553	901	62,8	3.132	4.866	55,4
Kimyevi Maddeler	1.423	2.370	66,6	8.537	11.964	40,1
Hazır Giyim Konfeksiyon	1.349	1.808	34,1	6.975	9.437	35,3
Otomotiv Endüstrisi	2.014	2.352	16,8	10.790	14.383	33,3
Elektrik – Elektronik	901	1.307	45,1	4.703	6.880	46,3
Makine ve Aksamları	585	829	41,6	3.354	4.506	34,3
Demir ve Demir Dışı Metaller	678	1.127	66,7	3.754	5.685	51,4
Çelik	1.119	2.026	81,0	5.944	9.209	54,9
Çimento ve Toprak Ürünleri	323	427	32,3	1.718	2.225	29,5
TOPLAM	13.460	19.773	46,9	75.059	104.982	39,9

Kaynak: TİM

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Haziran ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 46,90 oranında, ithalat ise % 38,87 oranında artmıştır.

2021 yılı Haziran ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 46,90 artarak 19 milyar 773 milyon dolar,
- İthalat, % 38,87 artarak 22 milyar 661 milyon dolar,

- Dış ticaret hacmi, % 42,50 artarak 42 milyar 434 milyon dolar,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı % 87,3 olmuştur.
- Altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı ise % 87,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2021 yılı Ocak ayında ihracatımız 15 milyar 21 milyon dolar, Şubat 15 milyar 956 milyon dolar, Mart ayında ise 18 milyar 966 milyon dolar, Nisan ayında 18 milyar 768 milyon dolar, Mayıs ayında 16 milyar 498 milyon dolar ve Haziran ayında ise 19 milyar 773 milyon olarak gerçekleşerek, tüm zamanların en yüksek ihracat değerine ulaşmıştır.

Enerji hariç olarak bakıldığında, Haziran ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 100,5 seviyesine yükselmiştir. Ocak-Haziran döneminde ise bu oranın % 94,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, işlenmemiş veya yarı işlenmiş altın dış ticareti hariç olarak bakıldığında, Haziran ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 87,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ocak-Haziran döneminde ise bu oran %84,4 seviyesine yükselmektedir.

GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
İhracat	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87
İthalat	16.318	22.661	38,87	98.952	126.146	27,48
Dış Ticaret Hacmi	29.778	42.434	42,50	174.011	231.128	32,82
Dış Ticaret Dengesi	-2.858	-2.888	1,04	-23.893	-21.164	-11,42
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	82,5	87,3		75,9	83,2	

Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
1	Almanya	1.288	1.704	32,36	7.097	9.388	32,27
2	ABD	789	1.346	70,51	4.617	6.772	46,67
3	İngiltere	1.012	1.268	25,36	4.455	6.251	40,31
4	İtalya	628	1.081	72,23	3.602	5.478	52,07
5	Irak	701	913	30,21	4.076	4.893	20,06
	Diğer	9.043	13.461	48,85	51.211	72.199	40,98
	Toplam	13.460	19.773	46,90	75.059	104.982	39,87

Not: Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “**Genel Ticaret Sistemi (GTS)**” ve “**Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)**”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.